

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Okrugli stol Matice hrvatske

Državna matura – gdje smo i kamo idemo

Zagreb, 3. svibnja 2017. godine

Maja Jukić, ravnateljica

**Zlatko Zadelj, načelnik Odjela za organizaciju i provođenje ispita
dr. sc. Natalija Ćurković, viša stručna savjetnica**

Strateški EU okvir

- Ključni ciljevi Europskoga strateškog okvira za obrazovanje i osposobljavanje 2020. jesu **unapređenje kvalitete obrazovanja** i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje.
- Kao ključni čimbenik za postizanje tih ciljeva navodi se **osiguravanje kvalitete obrazovanja**.
- **Centar je svjestan svoje uloge i odgovornosti** u razvoju cjelovitog sustava kvalitete u predtercijarnome obrazovanju RH. Osposobljeni smo za ispunjavanje naše uloge i predlažemo rješenja uz izradu projekata i plana za njihovo financiranje.

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije o autonomiji i odgovornosti

- Osnovno načelo na kojemu se zasniva Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije jest autonomija svih institucija u području obrazovanja i znanosti.
- **Autonomija pretpostavlja preuzimanje odgovornosti** za uspješan ishod obrazovnoga procesa, što se provjerava sustavom samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Strateški razvoj Centra

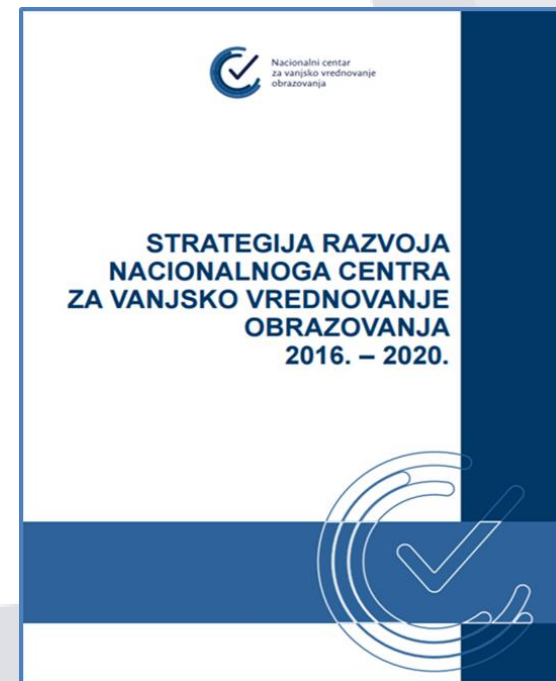
Vodeća smo nacionalna i regionalna te međunarodno prepoznata institucija koja

- objektivnim i transparentnim **vanjskim vrednovanjem ishoda učenja**
- razvojem i primjenom sustava **vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova**
- **licenciranjem i certificiranjem** ključnih dionika odgojno-obrazovnoga sustava
- **provedbom međunarodnih istraživanja** u obrazovanju
- **educiranjem dionika** o kvaliteti obrazovanja na svim razinama sustava
- **znanstveno-istraživačkim radom** u području edukacijskih mjerenja
- osiguravanjem **samoodrživosti** i jačanjem **partnerstva** s drugim ustanovama

kontinuirano promiče i razvija kvalitetu odgojno-obrazovnoga sustava te potiče njegove pozitivne promjene.

✓ Strategija razvoja Centra 2016. – 2020.

• Vizija Centra

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Strateški razvoj Centra

PRVA SKUPINA STRATEŠKIH CILJEVA

AUTONOMIJA, USTROJ I SAMOODRŽIVOST

DRUGA SKUPINA STRATEŠKIH CILJEVA

OSNAŽIVANJE I PROŠIRIVANJE TEMELJNE DJELATNOSTI
CENTRA

TREĆA SKUPINA STRATEŠKIH CILJEVA

JAČANJE UTJECAJA CENTRA I UNAPREĐIVANJE
SURADNJE S NACIONALNIM I MEĐUNARODNIM INSTITU-
CIJAMA

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

STRATEGIJA RAZVOJA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA
2016. – 2020.

Operativni plan aktivnosti za dostizanje strateških ciljeva Centra

Operativni plan izrađen je na razini
pojedinačnog strateškog cilja

- ✓ s razrađenim aktivnostima
- ✓ s određenim nositeljima aktivnosti i sudionicima
- ✓ s eksplicitno navedenim indikatorima uspješnosti
- ✓ s rokovima potrebnim za provedbu pojedinih aktivnosti
- ✓ s potrebnim resursima
- ✓ s prepoznatim rizicima.

Pravilnik o polaganju državne mature

Članak 1.

- Srednje obrazovanje učenika gimnazijskih programa obrazovanja završava polaganjem državne mature.
- Ispite državne mature mogu polagati i učenici u strukovnim i umjetničkim programima obrazovanja koji traju najmanje četiri godine i čije srednje obrazovanje završava izradbom i obranom završnoga rada u organizaciji i provedbi škole.

Članak 2.

- Ispiti državne mature na standardizirani se način provode u cijeloj državi u isto vrijeme i pod jednakim uvjetima i kriterijima za sve učenike, odnosno pristupnike.

Sedam godina državne mature

- ✓ prva sustavna primjena standardiziranih ispita znanja u Republici Hrvatskoj:
 - ✓ svi pristupnici ispituju se istim zadacima u isto vrijeme
 - ✓ rezultati se mjere prema jasno definiranim kriterijima

- ✓ ispiti se temelje na obrazovnim ishodima

nova paradigma

- ✓ novi nacrti ispita – obrazovni ishodi koji u potpunosti pokrivaju NPP

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Državna
matura

Državna matura

Rezultati ispita državne mature izmjerene su razine usvojenosti nastavnih sadržaja na kraju četverogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja, a time i inicijalnoga stanja na ulazu u tercijarno obrazovanje

Sigurnost na državnoj maturi

- Izjave o tajnosti i postrožena Pravila Centra
- stalni rad na **povećanju sigurnosti** ispitnih materijala (smanjen je broj ljudi uključenih u pripremu ispita, ispitni materijali izlaze iz tiskare u plastičnoj foliji, isporuka esejskih zadataka na dan provedbe...)
- ispiti državne mature **nisu ispiti samo** NCVVO-a, već cijeloga odgojno-obrazovnog sustava
- važna je svijest o tome da NCVVO ne može spriječiti prepisivanje = **kultura kvalitete**

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Ispiti koji se provode na osnovnoj i višoj razini

Državna
matura

- Hrvatski jezik
- Matematika
- Engleski jezik
- Njemački jezik
- Talijanski jezik
- Francuski jezik
- Španjolski jezik
- Latinski jezik
- Talijanski materinski jezik

Ispiti koji se provode na jednoj razini

- Biologija
- Češki materinski jezik
- Etika
- Filozofija
- Fizika
- Geografija
- Glazbena umjetnost
- Grčki jezik
- Informatika
- Kemija
- Likovna umjetnost
- Logika
- Mađarski materinski jezik
- Politika i gospodarstvo
- Povijest
- Psihologija
- Sociologija
- Srpski materinski jezik
- Vjeronauk

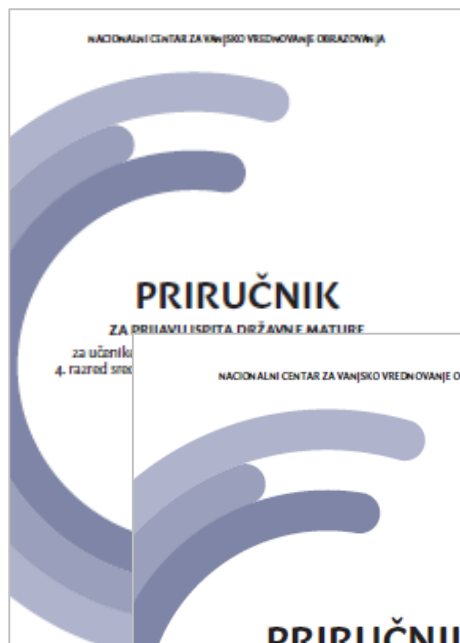

Državna matura, NPP i IU

- ✓ **sadržaj ispitivanja** određen je popisom obrazovnih ishoda u ispitnim katalozima
- ✓ stručne radne skupine **ažuriraju** zastarjele programe i prevode ih u obrazovne ishode modernizirajući time cijeli proces vrednovanja pa time i proces poučavanja
- ✓ objavljeni provedeni ispiti postaju **zamjena za nepostojeće standarde**, pomažu nastavnicima u određivanju cilja predmeta te nužnih, važnih i vrijednih ishoda poučavanja
- ✓ fakulteti **koriste rezultate pri rangiranju**, zahtijevajući položene ispite obveznoga dijela i poneki ispit izbornoga dijela državne mature s različitim udjelima u ukupnom bodovanju (svaki fakultet u skladu sa svojim odrednicama)

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

PRIRUČNIK

ZA PRIJAVU ISPITA DRŽAVNE MATURE

za učenike
4. razred sred.

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

PRIRUČNIK

ZA PRIJAVU ISPITA DRŽAVNE MATURE

za kandidate koji četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje završavaju u školskoj godini 2015./2016. u sustavu obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj i za učenike koji 4. razred završavaju u inozemstvu

DRŽAVNA MATURA
2015./2016.

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2015./2016.

HRVATSKI JEZIK

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2015./2016.

MATEMATIKA

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2015./2016.

ENGLESKI JEZIK

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2015./2016.

GEOGRAFIJA

Ispitni katalog za državnu maturu
u školskoj godini 2015./2016.

PSIHOLOGIJA

Različite polazišne pozicije učenika strukovnih škola i gimnazijskih programa

- ✓ temeljna postavka **gimnazijskoga programa** jest priprema za nastavak školovanja
- ✓ temeljna postavka **strukovnoga programa** jest osposobljenost za određenu kvalifikaciju (učenici **se mogu preusmjeriti**, ali je za to potrebno vrijeme i dodatna edukacija)

Izrada ispita za učenike s teškoćama te za pripadnike nacionalnih manjina

- ✓ postavljen vrlo vrijedan **model prilagodbe ispitne tehnologije** radi usporedivosti rezultata učenika
- ✓ broj učenika se povećava tijekom godina, ali još ne doseže pretpostavljeni postotak
- ✓ **izazov izrade ispita za pripadnike nacionalnih manjina**
- ✓ velik i izazovan posao prevođenja ispita na jezike nacionalnih manjina
- ✓ mali broj osoba koje mogu prevesti stručni tekst pojedinoga predmeta na jezik nacionalne manjine

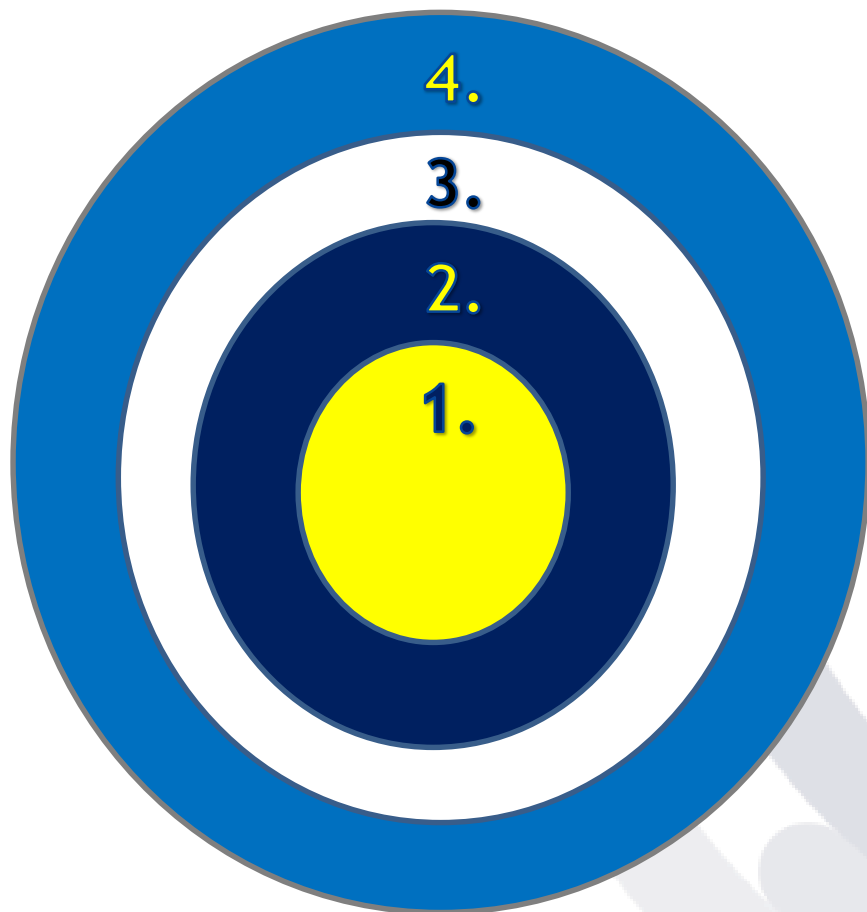

Ingerencija i doseg državne mature

- ✓ ispitima državne mature **ne može se vrednovati sve** ono što učenik stječe tijekom SŠ obrazovanja (vrijednosti, stavovi, suradnički odnos, timski rad, prezentacijske vještine, IKT vještine, detektirati nadarene učenike...), što se može smatrati opasnošću od 'učenja za ispit'
- ✓ **veoma je važno** školsko vrednovanje i njegovo vrednovanje odgojnoga dijela
- ✓ važan je **stalni razvoj** ispita državne mature (**rekonceptualizacija** državne mature)

Rast i razvoj pojedinca

- 1. Osobni rast i razvoj**
(uključuje samopoštovanje i izgradnju samopouzdanja)
- 2. Životne sposobnosti**
(uključuju kreativno rješavanje problema i upravljanje samim sobom)
- 3. Učenje kako učiti i učenje kako misliti**
(kako bi učenje moglo biti cjeloživotno i zabavno)
- 4. Sadržaj**
(općenito s integriranim temama)

*(Gordon Dryden; Jeannette Vos:
The Learning Revolution)*

Praćenje razvoja ispita državne mature

- analiza ispita iz Fizike, Kemije, Biologije, Matematike i Geografije nakon tri provedene mature (2010. – 2012.)
- analiza ispita DM nakon 5 godina provedbe

U sustavu je trenutno nekoliko dokumenata s definiranim ishodima učenja:

1. Ispitni katalozi za državnu maturu u školskoj godini 2016./2017.
2. Strukovni kurikulumi s definiranim ishodima učenja za općeobrazovne predmete
3. Nacionalni kurikulum općeobrazovnih predmeta.

Zajedničkim naporom svih sudionika koji su odgovorni za sva područja IU za pojedini predmet teži se ujednačavanju i usuglašavanju svih dokumenata.

Ispitna tehnologija

Proces izrade zadatka i testova je specifično područje rada koje zahtjeva kompetencije stručnjaka i primjenu dostignuća struke.

Centar je osposobljen za izradu i implementaciju instrumenata za vanjsko vrednovanje ishoda učenja poput banke zadataka za sve vrste ispita po pravilima i u skladu s posljednjim trendovima struke u stvaranju zadataka i ispita.

Veliki je izazov za cijeli sustav i Centar, osim **unapređenja kvalitete zadataka** i ispita i **e-ispitna tehnologija**.

Svjesni smo da je način ispitivanja moćan instrument i najbrži katalizator za unapređenje procesa učenja i poučavanja.

Mogući pravci unapređenja

1. veći stupanj standardizacije ispita
2. e–ispiti

CILJ: omogućiti koherentno praćenje, vrednovanje i (pr)ocjenjivanje usvojenosti obrazovnih ishoda

preporuke za daljnja unaprijeđenja obrazovnoga sustava

Veći stupanj standardizacije ispita

- **jedinstveni pragovi ocjena** unutar pojedinoga predmetnog područja koji bi bili valjani tijekom višegodišnjega razdoblja
- **manji udio otvorenih zadataka**
 - nepouzdani i skupi
- **izostaviti neke tipove zadataka** koji su prikladniji za školske provjere znanja nego za standardizirane testove
- **prestanak objavljivanja ispitnih zadataka**
 - omogućuje ponovno korištenje zadataka

Prednosti

- inovativne forme zadataka
 - kreativni i zanimljivi zadatci kojima je moguće ispitivati više kognitivne razine
- moguće je mjeriti cjelovitu „akciju” kod davanja odgovora
- pouzdanije, brže i jeftinije ocjenjivanje
- veća sigurnost ispita
- jednostavnija distribucija i primjena
- jednostavnije pohranjivanje i skladištenje podataka

NIŽA CIJENA izrade, primjene i ocjenjivanja

Izrada ispitnih specifikacija (specifikacija ishoda i nacrt ispita)

- U 2017. godini započeli smo s novim pristupom u izradi ispita svih predmeta državne mature. Od početka rada na ispitima za 2018. godinu, predmetni koordinatori Centra i stručne radne skupine intenzivno rade na specifikacijama obrazovnih ishoda i nacrtu ispita za državnu maturu.
- Izrađene ispitne specifikacije će biti početna točka u izradi svakoga ispita državne mature i pomoći će nam da inačice ispita za svaki pojedini predmet budu ujednačene prema područjima i potpodručjima ispitivanja, težinama i kognitivnim razinama zadataka.
- Nakon konačne izrade ispitnih specifikacija stručni tim Centra provjerava njegovu tehničku i djelomično sadržajnu ispravnost te potvrđuje da je moguće pristupiti izradi zadataka i ispita.

Važni koraci za daljnji razvoj ispita

Uz edukacije za ocjenjivanje, neophodne su i edukacije nastavnika za izradu ishoda učenja, ispitnih specifikacija, izradu zadataka i testova te e-ispitnu tehnologiju.

Unapređenje ispitne tehnologije i razvoj e-ispitivanja.

Kako bismo dobili potpuno standardizirane ispite potrebno je zadatke pretestirati no to nije moguće ukoliko se ispiti i zadaci objavljuju.

Važni koraci za daljnji razvoj ispita

- Tijekom 2017. godine Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja će u suradnji s predmetnim koordinatorima izraditi novu inačicu **Priručnika za rad sa stručnim radnim skupinama**. Cilj je ažuriranje uputa i informacija u skladu s novim procedurama i trendovima u ispitivanju znanja koje će primjenjivati Centar, a koje su stručnim radnim skupinama potrebne tijekom rada na izradi zadataka, ispita i popratnih ispitnih materijala.
- Što se tiče većega broja ispita, postoji potreba za konceptualnim doradama u ispitu (s naglaskom na pokusima gdje god je to moguće i interdisciplinarnoj primjeni) i dubinskom razradom ishoda za što je potreban veći angažman i više vremena.

Još izazova...

- ✓ odabir **osnovne razine ispita za gimnazijalce**
- ✓ veliki broj izbornih predmeta s **malim brojem pristupnika** (jesenski rok)
- ✓ rangiranje škola na temelju rezultata državne mature
- ✓ isporuka zadataka esejskoga tipa na dan provedbe ispita
- ✓ pouzdanost ocjenjivanja esejskih zadataka, osobito eseja iz Hrvatskoga jezika
- ✓ **ispit govorenja** u jezicima
- ✓ certificiranje **strukovnih kvalifikacija** i strukovna matura

Što nam je činiti dalje?

1. Unaprijediti tehnologiju ispitivanja s ciljem poticanja na **dostizanje viših kognitivnih razina u procesu učenja učenika.**
2. **Motivirati nastavnike na edukaciju o definiranju ishoda učenja, stvaranju pokazatelja njihovog dostignuća i sudjelovanju u razvoju i implementaciji instrumenata za objektivno i valjano mjerenje dostignuća ishoda učenja.**
3. **Implementirati i koristiti rezultate vanjskoga vrednovanja ishoda učenja za samovrednovanje škola i donošenje razvojnih planova.**
4. Potaknuti **znanstvenu zajednicu na istraživanja u obrazovanju RH.**

... A SVE S CILJEM UNAPREĐENJA REZULTATA NAŠIH UČENIKA

Prijedlozi dugoročnih prioritetnih projekata centra

Prioritetni projekti Centra (cca 50 mil. HRK):

1. razvoj cjelovitoga **nacionalnog sustava vanjskog vrednovanja ishoda učenja - banke zadataka** (19.624.825,50 HRK)
 2. **vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova** (12.332.342,50 HRK)
 3. **licenciranje ravnatelja** vrtića, škola i dječjih domova (7.571.871,00 HRK)
 4. **certificiranje strukovnih kvalifikacija** u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju (11.400.000,00 HRK)
- ✓ izrađeni prijedlozi modela licenciranja ravnatelja, vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih institucija i certificiranja strukovnih kvalifikacija
 - ✓ obavljene pripremne aktivnosti za razradu prijave navedenih projekata kako bi bili financirani iz ESF-a (uz tehničku pomoć za izradu projektnih prijedloga, financiranih europskim sredstvima)

Karakteristike sustava vanjskoga vrednovanja obrazovanja

Svi oblici vanjskoga vrednovanja koje Centar provodi ili će provoditi:

- ✓ su zamišljeni kao **kontinuirana pomoć svim zainteresiranim dionicima u obrazovanju** za unapređenje rada i rezultata od razine učenika do razine sustava (uz suradnju i sinergiju)
- ✓ su zasnovani na **principu povjerenja i međusobnoga poštivanja**
- ✓ uključuju **najbolje predstavnike sustava** kako u razvoj instrumenata vanjskoga vrednovanja tako i u njihovu implementaciju
- ✓ potiču kulturu kvalitete prema kojoj je **svatko odgovoran za rezultate svoga rada** u skladu s rezultatima vanjskoga vrednovanja i njihovo kontinuirano unapređenje

Poziv na suradnju

- uskoro će biti objavljen javni poziv za stručnu radnu skupinu koja će raditi novi ispitni katalog iz Hrvatskog jezika
- poziv recenzentima
- poziv ocjenjivačima

Zaključak

Osim **vizionarskoga pogleda u budućnost**, praćenja trendova u struci i prvih prijedloga rješenja, nužno je:

- ✓ osigurati **zakonski okvir** i donijeti **političku odluku radi dugoročne stabilnosti**
- ✓ koordinirati sve dionike i njihovo (naše) **sinergijsko djelovanje**
- ✓ osigurati sve potrebne **resurse**
- ✓ uložiti veliki **rad** te dovoljno **vremena**

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Vrednovanjem znanja do kvalitete obrazovanja

„Budite promjena koju želite vidjeti u svijetu.
Naša veličanstvenost nije tolika u tome da popravimo svijet
kolika je u našoj sposobnosti da promijenimo sebe.”

Mahatma Gandhi

Hvala na pozornosti!

maja.jukic@ncvvo.hr